

Duyuru Tarihi : 04.01.2006
Duyuru No : DUYURU/2006-018

T.C.
SOSYAL SİGORTALAR KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta İşleri Genel Müdürlüğü Tahsisler Daire Başkanlığı

Sayı : B.13.1.SSK.0.07.00.00.IX.031- 22099
Konu : Tahsis İşlemlerinde Denetime
İhtiyaç Duyulan Hususlar.

03/01/2006

GENELGE 12-153.Ek

Genel Müdürlüğümüzce gelir ve aylıkların geç bağlanma sebeplerinin incelenmesinde, sigortalıların tescilleri ile hizmetlerinin değerlendirilmesine ilişkin işlemlerin genelge ve genel yazılarla talimatlandırılmasına rağmen gereksiz denetim talebinde bulunduğu tespit edilmiştir.

Ünitelerde yoklama memurlarının da göreve başladığı hususu göz önünde bulundurularak, tahsis işlemleri ile ilgili olarak bundan böyle aşağıdaki şekilde işlem yapılacaktır.

A- SİGORTALI TESCİL İŞLEMLERİ

1- 08/11/2005 tarih, 864985 sayılı Genel Yazı ile talimatlandırıldığı üzere, 506 sayılı Kanun gereğince Kuruma verilen Sigortalı İşe Giriş Bildirgesinin gerçek dışı bildirim olup olmadığı hususunda zamanında araştırma yapılmadan tescil edilip isteğe bağlı sigortaya devam ettirilen ve primleri uzun bir süre tahsil edilen sigortalıların, sigortalılık tesciline ilişkin çalışmalarının fiili olup olmadığı konusunda herhangi bir tahkikat istenmeyecektir.

2- Tarım işlerinde hizmet akdi ile süresiz olarak çalışanların İstek ve Tescil Belgesine göre yapılan tescillerinde, sigortalıların, belgedeki beyanlarına göre 2925 sayılı Kanun kapsamında görünmelerine rağmen diğer sosyal güvenlik kuruluşları kapsamına girebilecek nitelikte çalışması olduğundan kuşku duyulması veya ihbarda bulunulması halinde, tescilleri yapılmadan önce sosyal güvenlik kurumlarında çalışmaları olup olmadığı Bağ-Kur ve T.C.Emekli Sandığı hizmet sorgulama ekranlarından araştırılacak, gerekiyorsa sigortalının sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olup olmadığı ilgili kuruluşlardan yazılı olarak sorulacaktır.

3- 506 sayılı Kanunun 140 ıncı maddesinin (b) fıkrasına göre, yasal süresi dışında verilen ilk ve tekrar sigortalı işe giriş bildirgelerine idari para cezası uygulanması sonucunda, işverenlerin işe giriş bildirgelerinde sigortalının işe alındığı tarihin hatalı olduğunu ileri sürerek idari para cezasına itirazda bulunmaları halinde, itiraz kabul edilmeyecektir.

Ancak, sigortalının işe alındığı tarihin hatalı olduğunun işverenlerce kesin delillerle ispatlanması ve ünitece de işverenler tarafından ibraz edilen belgelere göre işe giriş tarihinin hatalı yazıldığından anlaşılması halinde, itirazlar kabul edilip işe giriş tarihi ile ilgili gerekli düzeltmeler yapılacak ve uygulanan idari para cezası iptal edilecektir. Örneğin, sigortalının doğum tarihinin aynı zamanda işe giriş tarihi olarak yazılması veya sigortalının işe giriş tarihi olarak bildirilen tarihte tutuklu veya hükümlü olması ya da sigortalı işe giriş tarihinin işyeri tescil tarihinden önceki bir tarih olması gibi durumlarda, işverenlerin ibraz ettiği belge kanıtlayıcı belge olarak değerlendirilecektir.

4- Gerek yoklama memurları gerekse sigorta müfettişlerince düzenlenen tutanak ve raporlarda, sigortalı olarak çalıştıkları halde Kuruma bildirilmediği tespit edilenlerin re'sen tescil işleminin yapılabilmesi için sigortalının kimlik bilgileri gerekli olduğundan, rapor ve tutanakların ekinde sigortalıların kimlik bilgilerini içeren nüfus cüzdanı ve vukuatlı nüfus kayıt örneğinin yer alması gerekmektedir.

B- SİGORTALI BİLDİRİM BELGESİ

506 sayılı Kanunun Ek 40 ıncı maddesinde, sigortalıların çalışmaya başladıklarını, işe başladıkları tarihten itibaren 30 gün içinde Kuruma bildirmeleri öngörüldüğünden, sigortalılar tarafından, iki nüsha olarak hazırlanıp Kuruma verilen Sigortalı Bildirim Belgesi 21/03/2000 tarih, 190149 Genel Yazıda talimatlandırılan hususlar doğrultusunda bilgisayara aktarılarak takipleri yapılacaktır.

Buna göre, sigortalının bildirimi ile işverenin bildirimi arasında farklılık bulunduğu anlaşılmaması halinde, durum, taahhütlü bir yazıyla sigortalıya bildirilecektir. Sigortalının işvereni tarafından bildirilen işe giriş tarihine itirazını sürdürmesi halinde konu yoklama memuru aracılığıyla incelettirilecektir.

C- YAŞLILIK AYLIĞI ALMAKTA İKEN YENİDEN ÇALIŞMAYA BAŞLAYANLAR

506 sayılı Kanunun 63 üncü maddesine göre, yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı olarak çalışmaya başlayanlardan sosyal güvenlik destek primi kesilmesine ilişkin yazılı talebi bulunmayanlarla, tahsis talebinde bulunup aylık başlangıç tarihinden önce yeniden çalışmaya başlayan ve bu çalışmasını aylık başlangıç tarihinde de sürdürenler hakkında yapılacak işlemler 04/07/2002 tarihli, 12-118 Ek Genelge ile talimatlandırıldığı halde farklı uygulamaların yapıldığı anlaşıldığından, bundan böyle;

1- Kurumumuzdan yaşlılık aylığı almakta iken yeniden sigortalı bir işte çalışması nedeniyle aylığı kesilenlerden tercihlerini sosyal güvenlik destek primi ödeme yönünde kullanan sigortalılar, işe alındıkları tarihten itibaren prime esas kazançları üzerinden sosyal güvenlik destek primine tabi tutulacaklar, bunlar için denetim isteminde bulunulmayacaktır.

Örnek 1 : 01/02/2005 tarihinden itibaren yaşlılık aylığı bağlanan sigortalı için Kuruma verilen sigortalı tekrar işe giriş bildirgesi ile 01/08/2005 tarihinden itibaren tüm sigorta kollarına tabi çalışacağı beyan edilmiş ve aylık prim ve hizmet belgeleri de buna göre düzenlenerek verilmiştir. Ancak sigortalı 15/11/2005 tarihli dilekçesi ile 01/08/2005 tarihinden itibaren sosyal güvenlik destek primine tabi tutulmak istediğini talep etmiştir. Buna göre, sigortalı anılan tarih itibarıyla sosyal güvenlik destek primine tabi tutularak, işverenden de söz konusu tarih itibarıyla iptal ve asıl aylık prim ve hizmet belgelerini tercihe göre düzenleyip vermesi istenecek, bu çalışmalarla ilgili olarak herhangi bir denetim talebinde bulunulmayacaktır.

2- Tahsis talep tarihi ile aylık başlangıç tarihi arasında çalışmaya başlayıp bu çalışmasını aylık başlangıç tarihinden sonra sürdürenlerden, tercihlerini sosyal güvenlik destek primi ödeme yönünde kullananlar da sosyal güvenlik destek primine tabi tutulacaklardır.

Örnek 2 : 17/04/2004 tarihinde işinden ayrılarak aynı tarihte tahsis talebinde bulunan ve 18/04/2004 tarihinde yeniden çalışmaya başlayan ve bu çalışmasını aylığın başlayacağı tarihten sonra da sürdüren sigortalının, 18/04/2004 tarihinden itibaren sosyal güvenlik destek primine tabi olmak istemesi halinde, talebi kabul edilecek ve işverenden söz konusu tarihten sonraki sürelerde sosyal güvenlik destek primi kesilmesine ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerini düzenleyip Kuruma vermesi istenecektir.

3- 506 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin (H) fıkrası ile 62 nci maddesi gereğince, sigortalının yaşlılık aylığından yararlanabilmesi için çalıştığı işinden ayrıldıktan sonra yazılı talepte bulunması gerektiğinden, işten ayrılmadan tahsis talebinde bulunanların aylıklarının bağlanmasına ve bunların talep tarihinden sonra da sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmalarına imkan bulunmamaktadır.

Sigortalı tarafından işten ayrıldıktan sonra aylık talebinde bulunduğu iddia edilmesi veya işverenlerce sigortalının tahsis talebinde bulunduğu tarihte işten ayrıldığını gösterir belgelerin Kuruma verilmesi halinde, işten ayrılma bildirildiği halde, fiilen çalışmalarının devam edip etmediği hususunda sigorta müfettişi veya yoklama memuru aracılığıyla denetim yapılması istenecektir.

Örnek 3 : 30/03/2002 tarihinde tahsis talebinde bulunan, ancak, 2002 yılı I inci dönem bordrosunda işten ayrılış tarihi bulunmayan ve 31/07/2002 tarihine kadar tüm sigorta kollarına tabi çalışmaya devam eden sigortalının, işten ayrılma şartı gerçekleşmediğinden, 01/04/2002 tarihinden sonra çalıştığı sürelerde sosyal güvenlik destek primine tabi tutulma yönündeki talebi kabul edilmeyecektir. Bu sigortalının, aylık başlangıç tarihinden önce işinden ayrıldığını gösterir belgelerin sonradan düzenlenip Kuruma verilmesi veya sigortalının işinden ayrıldıktan sonra tahsis talebinde bulunduğu iddia etmesi halinde, işten ayrılmanın fiilen gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespiti için denetim istenecektir.

4- İşten ayrılışı ile talep tarihi aynı ay içinde olup, talep tarihinde aylık bağlama şartlarının yerine getirilmiş olması kaydıyla, işyerinden ayrılmadan tahsis talebinde bulunan sigortalılara, izleyen aybaşından itibaren aylık bağlanacağından, aylık başlangıç tarihi ve tahsis talep tarihi arasındaki süre sosyal güvenlik destek primine dönüştürülmeyecek ve bu hizmetler aylık bağlanmasında dikkate alınacaktır.

Örnek 4 : Özel sektör işyerinde çalışmakta iken 05/09/2003 tarihinde tahsis talebinde bulunduğu halde işinden 30/09/2003 tarihinde ayrılan ve tahsis talep tarihi itibarıyla aylık bağlama şartlarını yerine getiren sigortalıya, 01/10/2003 tarihinden geçerli olmak üzere yaşlılık aylığı bağlanacak, sigortalının talepte bulunduğu 05/09/2003 tarihinden 30/09/2003 tarihine kadar olan çalışmaları sosyal güvenlik destek primine dönüştürülerek, aylık bağlama işlemlerinde dikkate alınacaktır.

5- Manuel olarak düzenlenen Sigortalı Hesap Fişindeki bilgilerle Aylık Prim ve Hizmet Belgesindeki bilgilerin uyuşmaması, sigortalıların aylıklarının iptal edilerek mağdur olmalarına ya da işinden ayrılmamış kimselere aylık bağlanması nedeniyle Kurumun yersiz ödeme yapmasına yol açmaktadır. Bu durumun önlenmesi bakımından, 02/12/2005 tarih, 3-254 Ek Genelge ile Sigortalı Hesap Fişi bilgilerinin E-Bildirge sözleşmesi yapan işverenlerden internet ortamında alınabilmesine imkan sağlanmıştır.

Öte yandan, "bb00" sisteminden alınacak listeye göre, Aylık Prim ve Hizmet Belgesi ile Sigortalı Hesap Fişi bilgilerinin farklı olduğunun tespit edilmesi halinde, farklılığın sebebi herhangi bir gecikmeye yol açılmadan işverenlere yazılı olarak bildirilecek, konuya ilişkin işverenlerden herhangi bir cevap alınamadığı takdirde, sigortalıların işten ayrılış tarihinin tespiti yoklama memuru aracılığıyla yaptırılacaktır.

D- SÜREKLİ İŞ GÖREMEZLİK GELİRİ ALMAKTA İKEN ÖLEN SİGORTALININ ÖLÜM SEBEBİNİN TESBİTİ

Sürekli iş göremezlik geliri almakta iken ölen sigortalıların ölüm sebebini bildiren ve ilgili makamlarca düzenlenen onaylı ölüm tutanağı, defin ruhsatı, gömme izin kağıdı, ölü muayene zabıta varakası, otopsi raporu veya doktor raporu gibi belgelerin temininin imkansız olduğu hallerde, sigortalının ölümünden önce sürekli iş göremezliğine esas iş kazası veya meslek hastalığı dışında başka bir kaza geçirip geçirmediği ya da başka bir hastalığa yakalanıp yakalanmadığının mahallinde tahkiki yoklama memuru aracılığıyla yaptırılacaktır.

E- 06/08/2003 TARİHİNDEN ÖNCE ÖLEN SİGORTALININ ANA VE BABASINA GELİR/AYLIK BAĞLANMASI

506 sayılı Kanunun 4958 sayılı Kanunla değiştirilmeden önceki 24 ve 69 uncu maddeleri gereğince, 06/08/2003 tarihinden önce ölen sigortalının ana ve babasına gelir/aylık bağlanabilmesi için sigortalının sağlığında ana ve babasının geçimini sağlaması gerekmektedir.

Diğer taraftan, ölüm geliri/aylığı talebinde bulunan ana ve babadan, 10/02/1993 tarih, 101394 sayılı Genel Yazı ekinde yer alan Beyan Taahhüt Belgesindeki bilgilere göre, sigortalının sağlığında geçimlerini sağlayıp sağlamadığına ilişkin tespitler söz konusu genel yazıyla talimatlandırılan hususlar doğrultusunda yapılacaktır. Beyan edilen bilgilere göre, kararın verilememesi durumunda ilgili kurum ve kuruluşlardan ana ve babanın gelir/aylık alıp almadıkları, mal varlıkları ile gelir durumları yazılı olarak sorulacak, buralardan alınacak bilgilere göre karar verilecektir. Bunlar için ayrıca denetim isteminde bulunulmayacaktır.

Ancak, ana ve babanın geçimlerinin sigortalı tarafından sağlanmadığı hususunda ihbarda bulunulması halinde, yoklama memuru aracılığıyla inceleme yaptırılarak düzenlenecek tutanaklara göre, geçimlerinin sigortalı tarafından sağlanıp sağlanmadığına karar verildikten sonra tahsis işlemleri sonuçlandırılacaktır.

F- SİCİLSİZ TAHAKKUKLAR

Sicilsiz tahakkuklar olarak adlandırılan bildirimlerin hak iddia eden kişiye ait olup olmadığının tespitinde, gerek Kurum bilgisayar kayıtları dahil tüm kayıtların tamamı, gerekse yazışma yoluyla işveren ve sigortalılardan alınacak bilgi ve belgeler 15/07/1996 tarih, 12-72 Ek Genelgede talimatlandırılan hususlar doğrultusunda ünitece değerlendirilip sigortalıya maledilecek, toplanan bilgi ve belgeler üzerinden karar verilemiyorsa ve denetim sonucuna göre karar verilebilme ihtimalinin bulunması halinde, ihtiyaç duyulan bilgi ve belgelerin neler olduğu açıkça belirtilmek suretiyle konu sigorta müfettişi veya yoklama memuruna incelettirilecektir.

Bilgi edinilmesini ve gereğince işlem yapılmasını rica ederiz.